

Signatura del conveni Generalitat-universitats per a víctimes de violència de gènere

Palau de la Generalitat, Barcelona

Honorables conselleres,
presidenta de l'Institut Català de les Dones,
secretàries i secretaris generals,
secretari d'Universitats,
rectores i rectors,

A finals del segle passat, la violència de gènere començava a trencar la campana de vidre on havia estat reclosa.

Va ser per aquelles dates quan Miguel Lorente, metge forense, després d'haver atès milers de víctimes, va publicar un llibre de títol esborronador.

Títol que responia a la frase que, segons la seva pròpia experiència professional, més repetien les dones víctimes de violència de gènere: *Mi marido me pega lo normal*¹.

Aquesta resposta il·lustra perfectament com estava (està) d'integrada, socialitzada i normalitzada històricament la violència contra les dones.

I dic «estava» perquè és innegable que hem avançat, com ho evidencia el conveni que avui signem entre la Generalitat i les universitats catalanes.

Però dic també «està» perquè encara hi ha qui en parla, però no actua; qui ho condemna, però no va més enllà.

Ho expressava amb la seva contundència habitual l'activista basca Irantzu Varela: «Sigue sonando ese discurso tan anestésico de la "lacre" de la violencia machista. Como si fuera una plaga que viniera de no se sabe dónde, que nadie puede explicar y

¹ Miguel Lorente, *Mi marido me pega lo normal. Agresión a la mujer: realidades y mitos*, Barcelona. La primera edició va publicar-la Crítica l'any 2000. Ha estat reeditat recentment en versió butxaca per Booket.

que nadie sabe cómo combatir²».

D'aquí la necessitat d'evolució, d'assumir la gravetat del problema, d'impulsar polítiques públiques valentes, de conscienciar la societat, de mirar de fit a fit a l'abisme.

Qualsevol que s'hagi abocat a una cinglera ha patit aquell doble vertigen a la boca de l'estómac, barreja de fascinació i por.

«Quan ens aboquem a l'abisme de la violència de gènere també tenim aquesta mescla de sentiments: el de la satisfacció per anar sumant mesures en el bon camí, com la d'avui, i el de la insatisfacció perquè encara no fem prou, perquè encara cal fer més»

Quan ens aboquem a l'abisme de la violència de gènere també tenim aquesta mescla de sentiments: el de la satisfacció per anar sumant mesures en el bon camí, com la d'avui, i el de la insatisfacció perquè encara no fem prou, perquè encara cal fer més.

Salvar aquest abisme hauria de ser una obligació de tothom. I no s'hi valen excuses; ni les personals, ni les col·lectives, ni les del govern, ni les de les universitats. Nosaltres també hem d'assumir la nostra part de responsabilitat.

Perquè quan parlem del nostre paper transformador, també hauríem de parlar de combatre aquest abisme mitjançant l'exemple del nostre captivament diari, mitjançant la nostra responsabilitat en la formació de les generacions futures.

Aquesta setmana, la periodista Lucía Méndez titulava la seva columna «Vamos a hablar claro» i carregava, amb tota la raó, sobre els qui semblen enyorar els temps de «mi marido me pega lo normal» o «la maté porque era mía».

Diu Lucía Méndez: «No existe ideología de género. [...] Hablamos de garantizar los derechos humanos, no de discusiones frikis en las redes sobre el feminismo y la costilla de Adán³».

Com, volent-li donar la raó, entre els disset Objectius de Desenvolupament Sostenible,

² Irantzu Varela, "Por qué nos matan y no pasa nada", a *Vice.com*, 2 d'octubre de 2018.

³ [Lucía Méndez, «Vamos a hablar claro». *El Mundo*, 5 de gener de 2019](#)

l'ONU ha inclòs, com a punts 4 i 5, l'«educació de qualitat» i la «igualtat de gènere».

Perquè són elements essencials, perquè difícilment podrem assolir l'horitzó fixat per l'agenda 2030 sense «garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom».

Perquè nosaltres som generadors, nodes i difusors de coneixement. Perquè en nosaltres recau, com deïa abans, la formació de les generacions de demà, però més important encara, la formació dels qui formaran.

El futur del país comença a les aules, presencials i virtuals, de les nostres dotze universitats.

I he mencionat dos dels ODS (dels Objectius de Desenvolupament Sostenible), però els hagués pogut citar tots. Perquè tots ells ens interpel·len com a universitats i ens interpel·len com a sistema universitari català.

No és una qüestió de públic o privat, sinó de futur, de ciutadania, de coneixement, d'actuar realment com agents socials transformadors.

Com ja va saber veure fa tres anys des de GUNI el secretari d'Universitats i Recerca, el Dr. Xavier Grau, tenim com a sistema una gran oportunitat davant nostre.

Sempre i quan, siguem capaços d'assumir l'Agenda 2030 per regir-nos en docència, en recerca i en transferència, tot esperonant-nos a invertir el famós lema per tal de «pensar localment i actuar globalment».

Integrar-ho com a universitats, integrar-ho com a sistema i integrar-ho des de l'administració.

Malgrat el soroll interessat d'alguns, ens movem en el sentit correcte.

Amb tot, i seguint la consigna de parlar clar, no ens equivoquem: totes aquestes mesures són també la constatació d'un fracàs o, si ho volem positivament, són l'evidència de que hem de persistir per a erradicar la violència de gènere.

I, no ho dubtin, hi persistirem.

Moltes gràcies,